Vrienden van de Olifant

Jaarverslag 2024

Inhoud

3 Voorwoord
4 Doelstelling
6 Beschermingsprojecten
8 Game Rangers International
10 The Sheldrick Wildlife Trust
12 Elephant Transit Home
14 Elephant Nature Park
16 Southern Tanzania Program
18 Elephant Haven
20 Elephant Transit Home Medical Centre
22 Voorlichting
24 Organisatie en bestuur
25 Vooruitblik 2025
26 Financieel overzicht

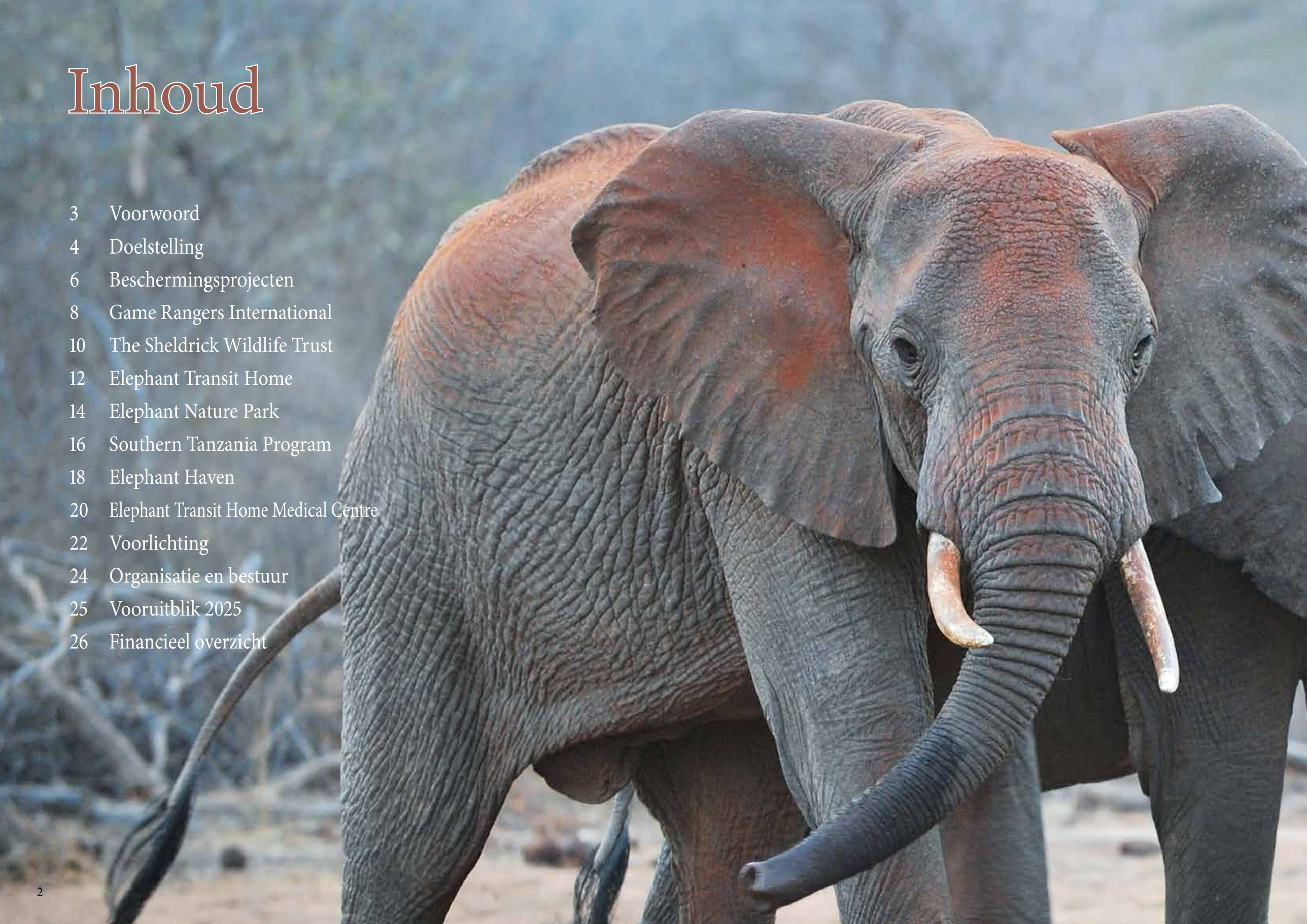

Water is leven ..., maar niet altijd

Dat het klimaat op aarde totaal van streek is, zal niemand ontgaan zijn. We hebben het afgelopen jaar actie gevoerd voor een waterpoel in Zambia, omdat vele dieren (waaronder olifanten) van dorst omkwamen. Van dorst omkomen is een verschrikkelijke dood. Rachael Murton van het olifantjesweeshuis in Zambia heeft gevraagd of wij konden helpen bij de bouw van een waterpoel, waar veel dieren konden drinken, om te voorkomen dat ze van dorst omkwamen. We zijn direct een actie gestart onder de titel "Water is leven" (zie pagina 9). Het is gelukt om het geld bijeen te brengen om de waterpoel te kunnen realiseren.

Water is voor iedereen onmisbaar, zowel voor mensen als dieren, om te overleven. Maar helaas is er ook een andere zijde; een téveel aan water. Daarmee werden we in oktober geconfronteerd, toen Elephant Nature Park (ENP) in het noorden van Thailand binnen enkele uren door regenwater werd overspoeld en alle dieren in veiligheid moesten worden gebracht. Niet alleen de olifanten en jonge olifantjes, maar ook de honderden honden, katten, buffels en andere dieren die in ENP leven. Twee olifanten, Faa Sai en de blinde Ploy Thong, hebben de watersnood helaas niet overleefd (zie pagina 15). Er waren al eerder overstromingen in ENP geweest en er waren maatregelen genomen om de verwoestende kracht van de rivier onder controle te houden. De kracht van het water was echter buiten ieders verwachting en vernietigde alle genomen voorzorgsmaatregelen.

We hebben direct geld overgemaakt om de redding van de dieren mogelijk te maken en zijn een actie gestart om de hulp uit te breiden en de schade zo veel mogelijk te herstellen. Het was hartverwarmend om te ondervinden hoe onze achterban met de dieren en mensen van ENP meeleefden. Binnen enkele weken hebben we € 65.000,- binnengekregen om de waterschade te herstellen. Dit hebben we nog niet eerder meegemaakt. Hartelijk dank aan iedereen die bijgedragen heeft aan de redding van de olifanten en de vele andere dieren.

Rob Faber, voorzitter

Onze missie & visie

Ons doel is het beschermen van Afrikaanse en Aziatische olifanten in het breedste zin van het woord. Zonder hulp zullen er over een tiental jaren alleen nog enkele olifanten in dierenparken te zien zijn. Wij vinden het belangrijk dat de in het wild levende olifanten ook voor veel generaties na ons behouden blijven. Onze missie is de toekomst veiligstellen voor alle in het wild levende olifanten. En daarnaast een vreedzaam bestaan voor olifanten die in opvangcentra leven.

Vrienden van de Olifant zet zich in voor de bescherming van olifanten en in het bijzonder voor weesolifantjes, die na hun redding, verzorgd en begeleid worden naar een zelfstandig leven bij een in het wild levende kudde. Er zijn in de afgelopen 29 jaar veel weesolifanten gerehabiliteerd en teruggekeerd naar de natuur, waar zij een zelfstandig leven leiden. Er zijn senior-weesolifanten die zelf alweer nakomelingen hebben gekregen. Een kroon op ons werk!

Door het ondersteunen van concrete beschermingsprojecten worden de bijdragen niet versnippert en kunnen we zoveel mogelijk voor de olifanten betekenen. Maar alleen het opvangen, verzorgen en rehabiliteren van de weesolifantjes lost het grote probleem, de bedreigingen van olifanten, niet op. De projecten die we ondersteunen zetten zich met verschillende mogelijkheden in voor het voorkomen van de bedreigingen. Dit gebeurt o.a. door het patrouileren van gebieden waar stropers actief zijn, door het betrekken van de lokale bevolking en het geven van educatie aan de lokale bevolking.

De bedreigingen voor de olifanten nemen alleen maar toe waarvan de stroperij, de klimaatverandering en de menselijke nederzetting steeds grotere vormen aan nemen. Het leefgebied van de olifant wordt met de dag kleiner en de olifantenpopulatie neemt met de dag af. Uitsterven ligt op de loer en dat zou een gigantisch probleem zijn.

Olifanten hebben een speciale rol op aarde; ze vormen de hoeksteen van het ecosysteem waarin ze leven. Zonder hen zal het hele systeem instorten. Oftewel: zonder olifanten zullen veel plant- en diersoorten niet kunnen overleven in dat ecosysteem. Er is geen enkel dier op aarde dat de olifant zou kunnen vervangen. Diersoorten die eenmaal zijn uitgestorven, zijn we voor altijd kwijt. Wij vinden het belangrijk dat de in het wild levende olifanten ook voor de generaties na ons behouden blijven.

De beschermingsprojecten

Met financiële steun aan de olifantjesweeshuizen in **Zambia**, **Kenia** en op **Sri Lanka** leveren we een essentiële bijdrage aan de bescherming van olifanten. Om de hulp niet te versnipperen, hebben we gekozen voor steun aan concrete beschermingsprojecten en werken wij samen met collega-organisaties in het buitenland. Onze voorkeur gaat uit naar het ondersteunen van kleinschalige projecten. Zij doen immers net zulk goed werk als de grotere projecten, maar worden niet wereldwijd gesteund.

Sinds 2001 bieden we ondersteuning aan **Elephant Nature Park** in Thailand. Hier worden rond de 100 getraumatiseerde olifanten uit de toeristenindustrie en illegale houtkap opgevangen. We steunen sinds 2015 het **Southern Tanzania Elephant Program**, dat zich gedreven en intens gemotiveerd inzet voor de bescherming van olifanten in het wild door de lokale bevolking bij de bescherming te betrekken. In 2016 hebben we het **Elephant Transit Home Medical Centre** op Sri Lanka laten bouwen; hier krijgen zieke en gewonde babyolifantjes specialistische medische verzorging. In oktober 2023 zijn we begonnen met het ondersteunen van **Elephant Haven** in Frankrijk, een opvang waar 2 olifanten verblijven die zijn overgebracht vanuit dierenparken. Met de ondersteuning van deze projecten hopen wij zoveel mogelijk te kunnen betekenen voor de olifanten.

BunMa en Chaba

Kham Moon en Pyi Mai

Mae Mai en Wan Mai

Faa Mai

Thong Ae

In 2024 hadden we 45 olifanten in ons peetouderprogramma.

We kunnen de wereld niet veranderen, maar wel de wereld van veel weesolifantjes.

Kleine weerloze baby-weesolifantjes worden door de weeshuizen liefdevol opgevangen en verzorgd. Ze worden dikwijls uitgehongerd en getraumatiseerd gevonden en kunnen vaak nauwelijks op hun beentjes staan. Dankzij de liefdevolle aandacht van het team artsen en verzorgers groeien de kleine babyolifantjes op tot grote majestueuze olifanten. Die hun weg in de vrije natuur vinden en families vormen met moeders en hun kinderen.

Door het redden van één weesolifantje, red je meerdere generaties olifanten.

Balendu

Chandi

Coron

Damsari

Desi

Dinu

Erabadi

Mali

Marah

Namal

Nico

Nikini

Pawani

Esoit

Sunshine

Godoma

Thamil

Kerrio

Thamira

Larro

Bupe

Lima Lima

Chikumbi

Murera

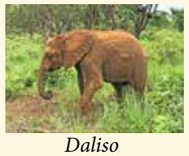
Daliso

Naboishu

Kasewe

Naleku

Kasungu

Ngilai

Olorien

Quanza

Roho

Sonje

Delhi

Gandhi

Wamwayi

Olimba

Nkala

Mphamvu

Elephant Orphanage Project in Zambia

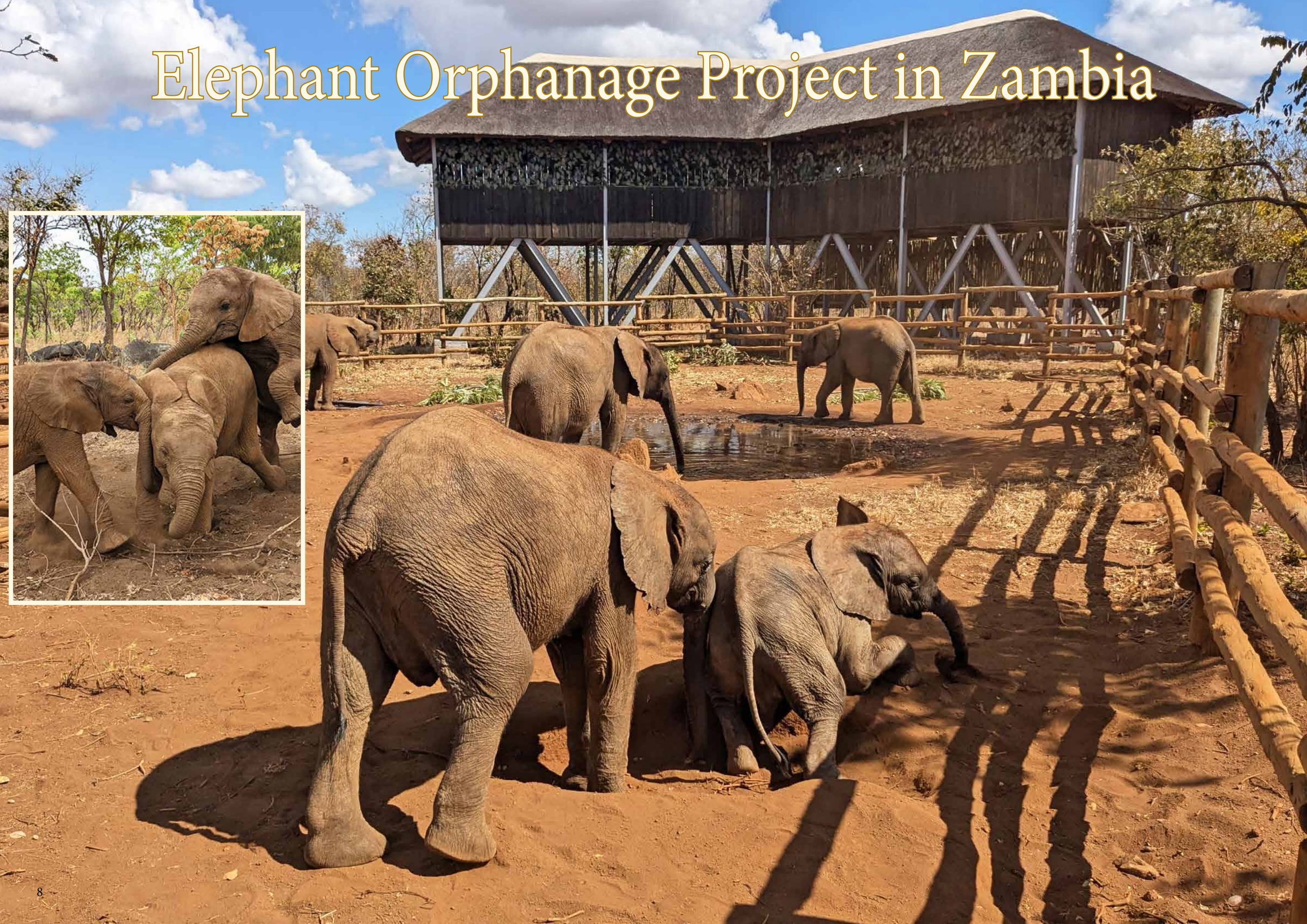

In 2014 zijn we gaan samenwerken met **Game Rangers International** in Zambia en begonnen we met twee weesolifantjes in ons peetouderprogramma. Ondertussen zijn er een aantal olifantjes die een zelfstandig leven in de vrije matuur leiden en hadden we in 2024 negen weesolifantjes in het peetouderprogramma. Naast Chikumbi, Daliso, Kasewe, Olimba, Mphamvu, Nkala en Wamwayi, hebben we dit jaar de olifantjes Bupe en Kasungu aan het peetouderprogramma kunnen toevoegen. Alle olifantjes ontwikkelen zich goed; stap voor stap komen zij dichter bij een zelfstandig leven in de vrije natuur. In juni heeft Mphamvu zijn uiteindelijke bestemming bereikt; een vrij en zelfstandig leven in de natuur samen met de in het wild levende olifanten.

Zambia wordt geteisterd door zware droogte en in februari 2024 heeft de regering van het land de nationale noodtoestand uitgeroepen die nog steeds van kracht is. In tijden van droogte zijn mensen minder verdraagzaam en ontstaan er meer conflicten tussen mensen en dieren. Deze conflicten komen voor op plaatsen waar mensen en wilde dieren het leefgebied moeten delen. Het blijft een aanzienlijk probleem in de gemeenschappen die grenzen aan het Kafue National Park en dat vormt een grote bedreiging voor het natuurbehoud. Bij slechts 21% van de conflicten waren olifanten betrokken. In de overige 79% betrof het andere wilde dieren. Het beschermen van olifanten en hun leefgebieden gaat niet zonder de hulp van lokale gemeenschappen. Daarom investeert GRI in goede voorlichting en educatie over het gedrag van olifanten. Daardoor raken meer mensen betrokken bij de noodzaak van het beschermen van olifanten. Door de grote droogte was er in de omgeving van de Lusaka Elephant Nursery nauwelijks voedsel meer te vinden.

Om het gebrek aan voedsel in de natuur te compenseren kregen de weesjes in de babyopvang een verhoging aan supplementen in de melkformule. In de Kafue Relaese Facility werden de dagelijkse wandelingen van de weesolifanten in tijd en afstand uitgebreid om ervoor te zorgen dat de olifantjes zoveel mogelijk voedingsstoffen uit de natuur konden halen. Hun dieet werd aangevuld met 'powerballs', die bestaan uit o.a. gekookte haver en pellets. Indien nodig werden er vezels, vitamines en mineralen toegevoegd. De powerballs bevatten een hoge voedingswaarde en ondersteunen het immuunsysteem. De jongere weesolifanten kregen daarnaast extra supplementen via de melkvoeding. Alle weesolifanten hebben een opmerkelijke veerkracht getoond.

De gerehabiliteerde weesolifanten in Kafue National park verkeerden allemaal in een goede conditie. Hun bewegingen kunnen worden gevolgd dankzij de radiohalsbanden die ze dragen. Het waargenomen bewegingspatroon liet zien dat ze strategische routes namen, die grenzen aan vitale waterbronnen om de gevolgen van hittestress te verzachten en hun algehele conditie stabiel te houden. Er waren de laatste maanden problemen met de LoRaWan-halsbanden veroorzaakt door netwerkproblemen van het point-to-point-radiosysteem. Bij twee weesolifanten werden in september de radiohalsbanden vervangen door nieuwe hightech 'drop-off'-link-halsbanden, die over moderne en geavanceerde technieken beschikken. Deze trackinghalsbanden zijn zo ontworpen dat ze na een bepaalde periode automatisch van de olifant afvallen. Op termijn zal het hele LoRaWan-systeem worden vervangen door de nieuwe hightech halsbanden.

Het effect van de klimaatverandering heeft een enorme impact op de hele natuur. Om kostbare levens van veel dieren te reden is er dringend een waterpoel nodig. Rachael Murton, leidinggevende van het olifantjesweeshuis in Zambia heeft Vrienden van de Olifant begin 2024 gevraagd of we zouden kunnen helpen met het werven van fondsen voor de aanleg van een watervoorziening. We hebben de noodzaak van een waterput onder de aandacht van onze achterban gebracht en het bedrag van € 19.893,- aan donaties mogen ontvangen. Inmiddels is er begonnen met de voorbereidende werkzaamheden voor het aanleggen van de waterput.

Sheldrick Wildlife Trust in Kenia

© Sheldrick Wildlife Trust & Mia Collins

In 1998 was de **Sheldrick Wildlife Trust** in Kenia het eerste olifantjesweeshuis dat door Vrienden van de Olifant financieel werd ondersteund en dat doen we nog steeds. We hebben 13 weesolifantjes in ons peetouderprogramma; Esoit, Godoma, Kerrio, Larro, Lima Lima, Murera, Naboishu, Naleku, Ngilai, Olorien, Quanza, Roho en Sonje. Door deze steun kunnen de weesolifantjes in hun natuurlijke omgeving worden begeleid naar een zelfstandig leven in de vrije natuur.

Dertig jaar geleden was stroperij de hoofdoorzaak waardoor babyolifantjes wees werden. De afgelopen twintig jaar is daar een groeiend probleem bijgekomen; mens-dierconflicten. Doordat de menselijke bevolking alsmaar toeneemt worden dorpen en steden uitgebreid en grenzen dicht aan, of zelfs in nationale parken. Verstedelijking, landbouwactiviteiten en veeteelt leiden tot een toename van botsingen tussen mens en natuur. Door een samenwerking tussen de Sheldrick Wildlife Trust en de Kenya Wildlife Service zijn er 29 anti-stroperijteams actief die zich 24 uur per dag inzetten om olifanten, andere wilde dieren en hun leefgebieden te beschermen. Toen het droge seizoen zijn piek bereikte, was er een toename in het aantal illegale activiteiten. Bosbranden vormen elk droog seizoen een terugkerend probleem. De meeste branden worden door mensen veroorzaakt. In 2024 waren er 79 brandgevallen, waarbij ruim 47.800 hectare natuur in brand werd gestoken. De rangers hebben de verwoestingen van de natuur tot een minimum weten te beperken. In 2024 werden er 14326 draadstrikken verwijderd door de antistroperij teams en er werden 642 arrestaties verricht waarbij 4027 wapens in beslag werden genomen. Omdat teams van het weeshuis in het droge seizoen de waterpoelen in de omgeving van de opvanglocaties in Ithumba en Voi iedere dag bijvulden, hadden de weesolifanten veel omgang met wilde soortgenoten die belangrijke rolmodellen zijn.

In de opvang in Umani Springs draait alles om het moederschap omdat in december Lima Lima en drie weken later Sonje moeder zijn geworden. Vanwege haar handicap keert Murera elke avond met haar dochter terug naar de opvang. Zolang Murera afhankelijk blijft van de opvang, blijven Lima Lima, Quanza en Sonje dat ook want de weeskudde is niet compleet zonder hun matriarch. Juist omdat de semi-onafhankelijke weesolifanten zeer verbonden blijven met elkaar en met de opvang is de weeskudde in Umani Springs uniek te noemen.

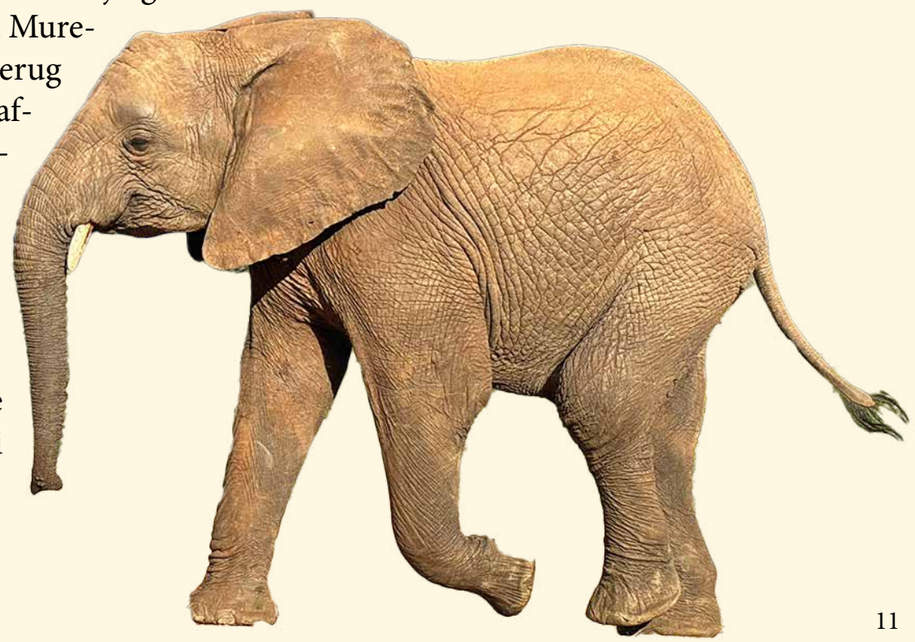

Elephant Transit Home op Sri Lanka

Vrienden van de Olifant steunt sinds 2008 **Elephant Transit Home** op Sri Lanka en heeft 16 weesolifantjes in het peetouderprogramma: Balendu, Chandi, Coron, Damsari, Desi, Dinu, Erabadi, Mali, Marah, Namal, Nico, Nikini, Pawani, Sunshine, Thamil en Thimira. In februari 2024 zijn de drie weesolifantjes Chandi, Desi en Dinu in het peetouderprogramma opgenomen. Zij waren elk slechts enkele weken oud toen ze in het voorjaar van 2023 kort na elkaar slachtoffer werden van een mens-dierconflict waarbij hun kudde met veel geweld werd verjaagd en zij alleen achterbleven. Vanwege hun jonge leeftijd werden zij naar het ETH Medical Centre gebracht. Het duurde meer dan zeven maanden voordat hun algehele conditie stabiel was en de olifantjes sterk genoeg waren om naar het Elephant Transit Home gebracht te kunnen worden.

Nadat dr. Vijitha Perera met pensioen is gegaan werd zijn taak in januari 2024 overgenomen door dr. Malaka Abeywardana die nu de dagelijkse leiding over ETH heeft.

In 2024 verbleven er 61 weesolifantjes in het ETH. Juist omdat de meeste weesolifantjes verweesd zijn geraakt als gevolg van mens-olifantconflicten, is het van levensbelang dat ze niet gewend raken aan mensen. Vanwege de mens-olifantconflicten wordt een hands-off-beleid gevoerd. De verzorgers hebben weinig fysiek contact met de olifantjes. Er is alleen beperkt menselijk contact tijdens de melkvoeding. Zij letten op eventueel afwijkend gedrag dat zou kunnen wijzen op gezondheidsproblemen. Deze maatregel moet helpen voorkomen dat de weesolifantjes in de toekomst, als ze weer zelfstandig in de natuur leven, betrokken raken bij conflicten met mensen.

De dieren leven met z'n allen in een groot natuurgebied rondom de opvang waar de verzorgers hen nauwlettend in de gaten houden. Ze hebben onbeperkt toegang tot de graslanden, bossen en het waterreservoir rondom het nationale park. Hier kunnen de weesjes in het wild levende olifanten ontmoeten en leven ze als een familie met elkaar. Overdag, wanneer de olifantjes zelf bepalen wat ze gaan doen, zijn er slechts 2 tot 3 verzorgers aanwezig om de weeskudde te begeleiden. Om de 3 uur komen zij met z'n allen naar de opvang voor hun melkvoeding. Ze leven als een kudde waarin kleine groepjes gevormd worden. Na een dagelijks modderbad en zwemmen in het water, verspreiden de olifantjes zich over het grasveld, maar blijven op korte afstand van elkaar. Als zij na enkele jaren groot en sterk genoeg zijn, worden zij in een groepje naar een van de nationale parken gebracht. In het wild brengen jonge olifanten de nacht in de natuur bij hun moeder en kudde door. Het weeshuis probeert de weesolifanten zo goed mogelijk voor te bereiden op een zelfstandig leven in de natuur. Om deze reden mogen de oudere weesolifanten de nacht buiten in de natuur doorbrengen, mits de olifantjes dit zelf willen. Er zijn twee verzorgers die de weeskudde 's nachts in de gaten houden. De jongste weesolifantjes worden nog wel elke avond naar de nachtverblijven begeleid.

Begin juli 2024 is het weesolifantje Mali overleden. Het overlijden van Mali was een grote schok voor zowel de verzorgers als voor de andere weesolifantjes. Mali was samen met de andere weesolifantjes in het aangrenzende natuurgebied toen zij acuut ernstige gezondheidsproblemen kreeg en liggend in een zwakke conditie werd aangetroffen. Ze had ernstige symptomen die typerend zijn voor een Clostridium-infectie; dat is een infectie in het darmstelsel. Gedurende de behandeling ging haar gezondheid helaas razendsnel achteruit en overleed kleine Mali, ondanks alle inspanningen van dr. Malaka Abeywardana om haar er weer bovenop te krijgen. De verslagenheid om het overlijden van Mali was groot. Mali heeft 2,5 liefdevolle jaren in het weeshuis gehad en was omringd met de best mogelijke medische zorg.

Dr. Malaka Abeywardana heeft 14 weesolifanten geselecteerd, waaronder Thamil, die zelfstandig genoeg is om over enige tijd te worden vrijgelaten. Voorafgaand aan hun vrijlating zullen er vier olifanten worden voorzien van een radiohalsband. Zodra de bestelde radiohalsbanden geleverd zijn, zullen de betreffende weesolifanten daarmee worden uitgerust, zodat men hun ontwikkelingen na de vrijlating kan blijven volgen. Om te voorkomen dat er teveel olifanten in Udawalawe National park komen heeft het Wildlife Departement bepaald dat de weesolifanten die worden vrijgelaten verdeeld zullen worden over de verschillende nationale parken op Sri Lanka.

Kleine Mali.

Elephant Nature Park in Thailand

Vrienden van de Olifant steunt sinds 2002 **Elephant Nature Park** in Thailand en heeft acht olifanten in het peetouderprogramma opgenomen, ieder met een eigen verhaal; Faa Mai , Thong Ae, Mae Mai & Wan Mai, Kham Moon & Pyi Mai en BunMa & Chaba. Eind december waren er 125 olifanten in ENP opgevangen.

Het regenseizoen in Noord-Thailand loopt van eind mei tot half oktober. De laatste drie jaren heeft ENP te kampen gehad met hevige overstromingen en zware tropische stormen. De overstromingen troffen alleen het gedeelte dat het dichtst aan de rivier is gelegen. Op het overstroomde deel stond dan ongeveer een meter water. Vooral de stormen veroorzaakten aanzienlijke schade. Ontbossing en klimaatverandering zijn hiervan de twee belangrijkste oorzaken. Om die redenen heeft men de afgelopen jaren diverse maatregelen getroffen om overstromingen zoveel mogelijk tegen te gaan. Aan weerszijden van de rivier land is er land opgeofferd zodat het deel van de rivier dat door de opvang stroomt, zo'n zeven meter breder is geworden. De oevers zijn aan weerskanten met ruim vier meter verhoogd en over de hele lengte verstevigd. Ook zijn er betonnen buisconstructies aangelegd waardoor overtollig water naar lagergelegen achterland kan worden afgevoerd.

Eind september stond het waterpeil van de rivier zo hoog dat het laagstgelegen gedeelte van ENP was ondergelopen. Diverse olifanten werden in de dagen ervoor al naar hoger gelegen terrein verplaatst. Na dagen van hevige regen en stormen trad de rivier verder buiten haar oevers. Hoog in de bergen ontstonden er aardverschuivingen en modderstromen. Honderden boomstammen, afkomstig van de illegale houtkapindustrie in het hoge noorden, alles werd door de rivier stroomafwaarts meegesleurd. Daardoor braken er dammen door en werden bruggen verwoest. Het gevolg was dat ENP in de nacht van 3 op 4 oktober van drie kanten volstroomde met een tsunami aan modder, water en puin. Het water-modderpeil bereikte uiteindelijk een dramatische hoogte van ruim 5,5 meter. Zelfs de openbare weg langs ENP werd bedolven door modder en water dat vanuit de bergen omlaag stroomde, waardoor het via de hoofdingang ENP in stroomde. Met spoed moesten alle 5000 dieren in veiligheid worden gebracht. Lek, haar team en alle vrijwilligers uit de omgeving zijn dagenlang dag en nacht in touw geweest om alle dieren te evacueren en veilig onder te brengen. Normaal is het hoger gelegen terrein via een pad langs de rivier te bereiken. Door de hoge waterstand moest men nu door de hoofdingang de openbare weg op, die eveneens onder water stond. Het betreden van de openbare weg met getraumatiseerde olifanten brengt risico's met zich mee. Olifanten zijn van nature vluchtdieren. In een crisissituatie kunnen ze onvoorspelbaar gedrag vertonen, zelfs ten opzichte van bevriende olifanten en verzorgers die ze het meest vertrouwen. Om chaos te voorkomen en een goed overzicht te houden heeft men de dieren zo lang mogelijk in de nachtverblijven gehouden. Zou men de olifanten uit de nachtverblijven hebben gelaten, dan zouden de meeste dieren in paniek alle kanten op zijn gevlucht of zijn meegesleurd door de zeer krachtige stroming. Verzorgers hebben continu gewaakt over de olifanten en andere dieren die nog niet waren geëvacueerd.

Ruim 70 olifanten zijn bejaard en hebben door hun handicaps een zeer beperkte mobiliteit. De reddingswagen kon niet worden ingezet om de dieren te verplaatsen en er was geen tijd te verliezen. Dus moesten de dieren op eigen kracht worden verplaatst. Om die reden heeft men gebruik gemaakt van touwen die als een reddingslijn fungeerden om de olifanten waar nodig te kunnen lostrekken uit de moddermassa en door het water vlot te trekken, totdat ze in veiligheid waren. In enkele gevallen is de verzorger op de rug van de olifant geklommen. Daarmee werden kostbare levens gered. Toen de 22-jarige Faa Sai, een tante van Faa Mai, bij de hoofdingang was hoorde ze de noodkreten van haar vrienden, die nog niet waren geëvacueerd en ze besloot om terug te gaan. Doordat ze terug zwom in de richting van het diepste gedeelte werd ze meegesleurd door de extreem sterke stroming. De blinde Ploy Thong was voorzien van een reddingslijn, maar ze werd meegesleurd door de sterke stroming. De volgende dag werden beide olifanten enkele kilometers stroomafwaarts gevonden. Ze hadden het helaas niet overleefd. Na een Boeddhistische ceremonie zijn ze eervol begraven. Het verdriet om het verlies van deze geliefde olifanten is heel ingrijpend.

Een week na de overstroming werden de eerste olifanten terug naar ENP gebracht. Prioriteit hadden de oudste olifanten met een broze gezondheid. In de weken daarna volgden de anderen. Alle olifanten waren de eerste weken na hun terugkeer opvallend stil door deze traumatische gebeurtenissen. Na een paar weken begonnen de jonge olifantjes weer hoorbaar te communiceren en actiever te worden. Hun gedrag had een positief effect op de volwassen olifanten. Door de ravage zijn delen van ENP nog niet toegankelijk voor de olifanten. Doordat het in november behoorlijk heeft geregend, werd de opgedroogde modder telkens weer nat waardoor het afgraven werd bemoeilijkt.

We zijn op 4 oktober direct een actie gestart en hebben onze achterban gevraagd om te doneren voor de wederopbouw van ENP. Het was hartverwarmend hoe iedereen meeleefde. In korte termijn konden we ruim € 65.000,- naar ENP overmaken voor ondersteuning aan de heropbouw.

Southern Tanzania Elephant Program in Tanzania

Sinds 2015 steunt Vrienden van de Olifant het **Southern Tanzania Elephant Program**, kortweg STEP genoemd. STEP concentreert zich op de drie grote beschermde natuurgebieden in Zuid-Tanzania: Ruaha-Rungwa, Udzungwa en Selous. Deze unieke ecosystemen zijn onmisbaar voor het behoud van de biodiversiteit en ze vormen de natuurlijke habitat voor meer dan de helft van alle olifanten in Oost-Afrika. Boeren verbouwen hun gewassen pal naast de beschermde natuurgebieden en het is onvermijdelijk dat de olifanten tijdens hun trektochten door de akkers lopen. Dit leidt steeds vaker tot conflicten en in een aantal dorpen zelfs tot samenwerking met stropers. De huidige regering is op het gebied van natuurbehoud zeer onbetrouwbaar. De nieuwe president staat de trofeejacht op olifanten toe, terwijl dit beleid eigenlijk haaks staat op de door de overheid gefinancierde Wildlife autoriteiten, die de olifanten juist moeten beschermen. Tanzania is anno 2024 een buitengewoon corrupt land geworden. STEP blijft vechten voor het behoud van de olifanten en hun leefgebied.

In heel Afrika zijn de dramatische gevolgen van klimaatverandering zeer duidelijk waarneembaar. Het weer is onvoorspelbaar en extremer geworden. Voor mens en dier is het leven op het Afrikaanse continent zwaarder dan ooit. En toch blijft de bevolking ongeremd doorgroeien, wat voor veel extra problemen zorgt. In Tanzania verliezen de olifanten steeds meer van hun leefgebied, omdat de bevolking alle grond opeist voor akkerbouw en bewoning. Tanzania heeft een ontbossingspercentage van 1.4% per jaar, dat is een van de hoogste ontbossingscijfers ter wereld. De mens ontneemt de olifanten het eeuwenoude recht om met hun familie in hun oorspronkelijke habitat te leven. Om deze zware strijd te kunnen aangaan kiezen steeds meer beschermingsorganisaties, zoals STEP, voor een samenwerkingsverband. Er liggen nu zoveel vijanden op de loer, dat je alleen nog sámen een kans maakt om deze delicate crisis te bezweren. Gemeenschappen spelen een cruciale rol bij het stoppen van stroperij, zowel binnen als buiten een reservaat. Het is belangrijk dat de bevolking de olifanten en hun leefgebied naar waarde inschat en het promoten van toerisme helpt daarbij. Door de inkomsten uit het toerisme is de welvaart aanzienlijk toegenomen en zijn mensen eerder bereid om stroperij te signaleren en te voorkomen. Er moet nauw worden samengewerkt met de Tanzaniaanse rechterlijke macht om ervoor te zorgen dat stropers met succes worden aangeklaagd en vervolgd.

De Udzungwa Scarp Nature Forest Reserve wordt begrensd door 19 dorpen. Het beslaat 32.763 hectare. STEP ondersteunt de bescherming van dit gebied d.m.v. anti-stroperijpatrouilles te mobiliseren en te financieren en technische ondersteuning te bieden aan de patrouilleteams. In de zeven jaar die STEP hier nu actief is, zijn al veel stroperskampen opgerold, strikken verwijderd en illegale boerderijen gesloten.

Tanzania is een economie met een van de laagste inkomens ter wereld. De landbouw-, veeteelt-, bosbouw- en visserijsectoren bieden 80% van de totale werkgelegenheid en dat heeft tot gevolg dat de bevolking zich steeds meer land toe-eigent. Buiten de beschermde gebieden is er nog nauwelijks leefruimte voor de olifanten. Om dit probleem op te lossen is STEP vorig jaar een lange-termijnproject opgestart om het natuurgebied in het Udzungwa-gebergte te kunnen behouden voor de olifanten. STEP werkt samen met nationale en internationale organisaties om 1.673 km2 aan bossen te beschermen.

MBOMIPA WMA (Wildlife Management Area) is een buitengewoon belangrijk natuurgebied en dient als buffergebied voor het Ruaha National Park. Het herbergt de hoogste concentratie olifanten in het Ruaha-Rungwa-ecosysteem en hoewel de bescherming sterk is verbeterd ten opzichte van de afgelopen jaren, wordt het gebied nog steeds bedreigd door landbouwaantasting, stroperij en dodelijke conflicten tussen mensen en dieren. Het gebied omvat 21 dorpen, waar zo'n 56.000 mensen wonen. Het natuurgebied is zeer kwetsbaar vanwege stroperij en ontbossing. STEP is hier al geruime tijd aan het werk om de olifantenpopulatie in het gebied beter te kunnen beschermen. Door gebrek aan toeristische investeringen is er weinig financiering beschikbaar voor lokale beschermingsactiviteiten en daarom is het belangrijk om goed met de bevolking te blijven samenwerken.

STEP ondersteunt de WMA om toeristische investeerders aan te trekken, zodat de economische levensvatbaarheid op de lange termijn kan verbeteren. Het team traint lokale rangers die de opdracht hebben om de olifanten en hun leefgebied te bewaken en conflicten door gewasschade te voorkomen. Door de samenwerking met STEP is het bestuur van de WMA professioneler en transparanter geworden. Er is veel verbeterd op het gebied van documentatie en de managementplannen zijn nagenoeg uitgewerkt. Er is een project gelanceerd waarmee commerciële investeringen in de WMA worden gepromoot. Door bij te dragen aan een succesvolle WMA hoopt STEP de tolerantie naar olifanten toe te vergroten en de perceptie van de gemeenschap over hun WMA te verbeteren. Als de bevolking weer perspectief ziet en de welvaart een stijgende lijn laat zien, zal men hopelijk meer open staan voor de zorgelijke situatie van de olifanten.

Om mensen en olifanten vreedzaam te kunnen laten samenleven moet de negatieve impact omgebogen worden naar een positieve impact. STEP onderzoekt waar de olifanten de meeste gewasschade veroorzaken en zorgt ervoor dat daar voldoende rangers aanwezig zijn om de olifanten veilig weg te leiden, zodat confrontaties uit kunnen blijven. Door de migratieroutes van olifanten te identificeren kan de effectiviteit van verschillende gewasbeschermingsmaatregelen worden ingeschat. De meest effectieve manier om olifanten bij de gewassen weg te houden zijn de bijenkorfhekken. De gewassen van lokale gemeenschappen blijven gespaard en de verkoop van honing geeft extra inkomsten. De bijenkorfhekken zijn een simpele, maar zeer succesvolle manier om de akkers én de olifanten te beschermen. Als de schade door olifanten beperkt kan worden, zullen represailles hopelijk uitblijven en kunnen de olifanten eindelijk vreedzaam naast de bevolking leven.

Elephant Haven in Frankrijk

Vrienden van de Olifant ondersteunt sinds 2023 **Elephant Haven European Elephant Sanctuary (EHEES)**, het eerste en enige opvangcentrum voor olifanten in Europa. We hebben de twee olifanten Delhi en Gandhi in het peetouderprogramma opgenomen.

Op 15 oktober 2025 was het drie jaar geleden dat Gandhi in EHEES werd opgevangen. Tony en Sofie hebben haar leren kennen als een angstige olifant die vluchtgedrag vertoonde bij onzekere en onbekende situaties. Doordat men Gandhi de rust en de ruimte heeft gegeven en niets heeft overhaast is ze gaandeweg vertrouwd geraakt met de dagelijkse routine en de gezondheidscontroles, die op vrijwillige basis verlopen. Dat en vooral de vriendschap met Delhi heeft Gandhi veel meer zelfvertrouwen gegeven. De eerste jaren droeg Gandhi altijd een oranje verkeerskegeltje met zich mee als ze zich onzeker of angstig voelde. Dat doet ze niet meer. In plaats daarvan zoekt ze steun bij Delhi, die haar dan begeleidt zoals olifanten dit onderling doen.

Op 24 augustus 2024 was het twee jaar geleden dat Delhi in EHEES kwam. Delhi staat open voor nieuwe dingen en past zich goed aan nieuwe situaties aan. Ze kan uren opgaan in het verzorgen van haar lichaam en schuurt haar lijf tegen elk object aan wat ze tegenkomt. Daardoor is ze veel van haar lichaamshaar verloren. Juist doordat Tony en Sofie beide olifanten voldoende rust, ruimte en gelegenheid hebben gegeven om in hun eigen tempo elkaar beter te leren kennen is er gaandeweg een warme vriendschap tussen Delhi en Gandhi ontstaan. Ze zijn inmiddels onafscheidelijk, zowel overdag als ‘s nachts. Gandhi is minder angstig geworden en is duidelijk gegroeid in haar zelfvertrouwen. Ook is ze veel rustiger geworden. Zelfs wanneer Gandhi vanwege haar gezondheid rust moet houden en Delhi zich dan een beetje lijkt te vervelen blijft ze toch trouw bij haar vriendin. Ze zijn echt elkaars steun en toeverlaat geworden. Vaak raakt Gandhi Delhi aan met haar slurf, dan zoekt ze troost of geruststelling, maar ze doet dit ook als ze juist opgewonden is.

Door een nat voorjaar had EHEES aan het begin van de zomer te kampen met een vliegenplaag. Het biologische middel waarmee de olifanten preventief werden beschermd tegen de hinderlijke vliegen bleek niet voldoende bescherming te bieden. De olifanten bleven gedurende die weken liever binnen. Vanwege het natte voorjaar en de verwachting van extremere weersomstandigheden in de toekomst heeft EHEES in de herfst een hooiopslag aangelegd, zodat er in elk jaargetijde altijd voldoende hooi beschikbaar is voor de dieren.

EHEES is niet open voor publiek om de olifanten de rust te geven die ze nodig hebben om weer olifant te mogen zijn. Om belangstellenden toch de gelegenheid te bieden om kennis te maken met de opvang heeft EHEES tweemaal ‘Opendeurdagen’ georganiseerd, eenmaal in de zomer en eenmaal in de winter, waarbij bezoekers op afstand van de olifanten een rondleiding krijgen door de opvang.

ETH Medical Centre op Sri Lanka

Vrienden van de Olifant heeft oktober 2016 het **Elephant Transit Home Medical Centre** gerealiseerd. In de afgelopen zeven jaren is gebleken dat het Medical Centre hard nodig is en succesvol functioneert. Dr. Dinusha De Silva en haar team staan dag- en nacht klaar om alle dieren de juiste verzorging te kunnen geven. Gedurende de afgelopen jaren werden honderden dieren in het ziekenhuis opgenomen, succesvol behandeld en verzorgd. Vooral verschillende soorten vogels, lori's, aapjes, vis- en moeraskatten, eekhoorntjes, herten en reptielen. De meeste dieren raken gewond door het drukke verkeer of door toedoen van mensen. Maar ook door weersveranderingen kunnen dieren ernstig ziek worden of uit bomen vallen en alleen komen te staan. De behandelde dieren waren zodanig door ziekte of verwondingen verzwakt dat zij het zonder hulp niet overleefd zouden hebben. Het grootste gedeelte van deze dieren werd succesvol geopereerd.

Omdat de dieren na hun herstel weer in de natuur worden vrijgelaten is het belangrijk dat ze zich tijdens hun verblijf in het ziekenhuis niet te veel hechten aan de verzorgers. Wanneer de gezondheid van weesolifantjes stabiel en sterk genoeg is, worden ze overgebracht naar het olifantjesweeshuis Elephant Transit Home in Udawalawe, waar ze verder worden voorbereid op een zelfstandig leven in de natuur. Dat is een traject van gemiddeld 6-8 jaar.

In de periode van juni 2023 tot en met februari 2024 hebben dr. De Silva en haar team medische zorg verleend aan drie kwetsbare weesolifantjes van slechts enkele maanden oud die kort na elkaar in een zorgwekkende toestand in het Medical Centre werden opgenomen. De olifantjes zijn alle drie het slachtoffer van een mens-olifantconflict waarbij hun kudde op agressieve wijze door mensen werd verjaagd. Gelukkig werden ze op tijd gevonden en naar het ziekenhuis gebracht. Het duurde maanden voordat de melkvoeding was aangeslagen en hun algehele gezondheid stabiel bleef. In de daaropvolgende ruim zeven maanden werd de algehele conditie van de drie olifantjes langzaam sterker. Op 20 februari 2024 waren de drie olifantjes gezond en sterk genoeg om naar het olifantjesweeshuis Elephant Transit Home gebracht te worden. Daar zullen ze de komende jaren verder worden gerehabiliteerd totdat ze zelfstandig in de natuur kunnen leven.

Hoe langer een babyolifantje bij de moeder is opgegroeid en haar moedermelk heeft gedronken, des te groter de overlevingskans van een babyolifantje is als het plotseling verweesd raakt. Babyolifanten die op een leeftijd van enkele weken of maanden verweesd raken, hebben slechts een korte periode natuurlijke moedermelk gedronken. Dat maakt hen extra gevoelig voor spijsverteringsproblemen en acute infecties. Het ziekenhuis staat dan voor de enorme uitdaging om deze uiterst kwetsbare babyolifantjes er weer bovenop te helpen. De plantaardige melkformule is speciaal voor babyolifantjes ontwikkeld, maar de samenstelling is niet hetzelfde als de natuurlijke moedermelk. Voor alle weesolifantjes geldt dat hun spijsvertering moet wennen aan de melkformule. Dat is een proces dat weken of maanden kan duren en vaak moet worden ondersteund met aanvullende medicatie om de algehele conditie van de babyolifantjes stabiel te krijgen en te houden. Bovendien hebben heel jonge weesolifantjes moeite om hun lichaam, 's nachts en bij vochtig weer, op temperatuur te houden. In het ziekenhuis worden ze warm gehouden met speciale warmtelampen.

Niet elk gewond dier hoeft voor een behandeling in het ziekenhuis opgenomen te worden. Er zijn situaties waarbij de patiënt succesvol in de natuur medisch behandeld kan worden. In het voorjaar ontdekte rangers van het Wildlife Department tijdens een patrouille een jonge olifant die met zijn slurf verstrikt was geraakt in een metalen draadstrik die door stropers wordt gebruikt. De hulp van dr. De Silva en haar team werd onmiddellijk ingeroepen. Nadat de olifant was verdoofd, slaagde het veterinaire team erin om de metalen draad te verwijderen. De olifant heeft injecties met antibiotica en pijnstillers toegediend gekregen om ontstekingen en infecties tegen te gaan en een voorspoedig herstel te bevorderen. De kans op genezing is groot. Volgens de laatste updates gaat het voorspoedig met de olifant.

In 2024 werden er tientallen zieke en gewonde dieren in het ziekenhuis opgenomen, waaronder; schubdieren, schildpadden, eekhoorns, reptielen, aapjes, primaten, (roof-)vogels, herten en katachtigen, succesvol behandeld. Na hun revalidatie worden deze dieren weer vrijgelaten in de natuur. Daarnaast worden er in het ziekenhuis allerlei gewonde vogelsoorten, eekhoorns, katachtigen en reptielen behandeld. Elke diersoort heeft een andere verzorging, behandeling en voedsel nodig. Er worden regelmatig verweesde babydieren binnengebracht die met de hand worden grootgebracht. Dat vergt veel aandacht en intensieve verzorging. De bekroning op het werk van dr. De Silva en haar team is de vrijlating van de dieren die men vaak maandenlang heeft verzorgd tot aan dit bijzondere moment.

Voorlichting

De bescherming van de olifanten is in alle opzichten essentieel voor de veiligheid op lange termijn en de instandhouding van álle kwetsbare ecosystemen. Om de olifanten goed te kunnen beschermen is het van cruciaal belang dat naast het intensief bestrijden van de criminele stroperij, ook de mens-olifantconflicten worden opgelost. Voorlichting is van essentieel belang voor de bescherming van olifanten en de leefgebieden waar zij verblijven. Het is belangrijk dat de dorpelingen rondom de nationale parken zich bewust worden van de urgente noodzaak van natuurbehoud. Al de door ons ondersteunde beschermingsprojecten zetten zich, naast de verzorging van de opgevangen olifanten, in voor voorlichting en educatie aan kinderen en volwassenen die in het leefgebied van de olifanten wonen.

Wij vinden het dan ook een belangrijke taak om voorlichting over de politiek rondom de olifanten te geven. Wanneer men niet weet hoe ernstig de situaties zijn, zal er minder voor de olifanten gedaan worden. In het tijdschrift 'de Olifant' geven we aandacht aan de problematiek en noodzaak van bescherming. Dit doen we ook in onze Algemene Nieuwsbrief die regelmatig verstuurd wordt. We zijn zeer actief op de sociale media, niet alleen voor het werven van nieuwe peetouders, maar zeker ook om informatie te geven over het leven -en overleven- van olifanten.

Tijdschrift 'de Olifant' is het tijdschrift van Vrienden van de Olifant. Het tijdschrift verschijnt 4x per jaar op A4-formaat, vol met het laatste nieuws, ontdekkingen, ontwikkelingen en achtergrondinformatie. Artikelen over beschermingsprojecten en verhalen over mensen die zich inzetten voor de bescherming van olifanten. Alles geïllustreerd met prachtige foto's. Door het lezen van de verschillende artikelen kom je veel te weten over het leven van de olifanten. En hoe meer je over de olifanten te weten komt, des te belangrijker worden de olifanten en de noodzaak om hen te beschermen.

Om de jeugd meer te betrekken bij het leven van de olifanten, hebben we het tijdschrift 'de Olifant Junior' ontwikkeld. Junior-peetouders ontvangen het tijdschrift zonder extra kosten bij het peetouderschap.

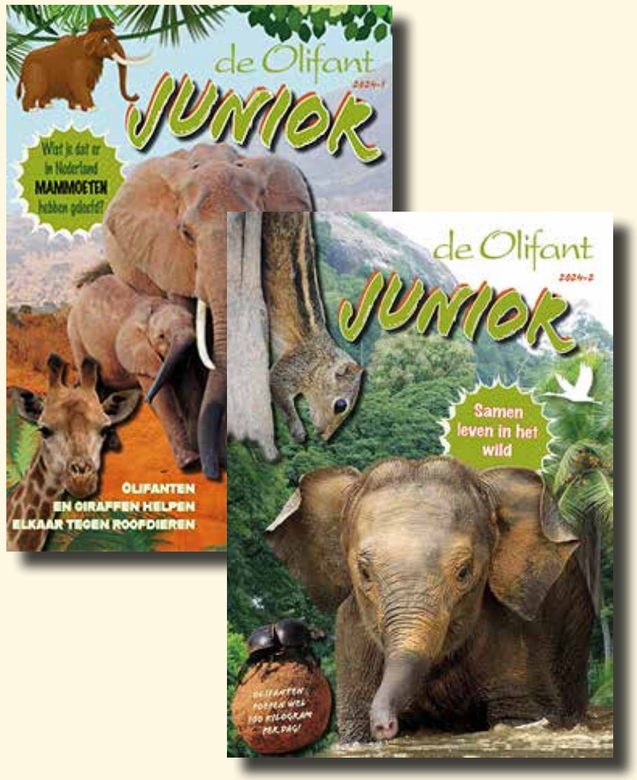

Organisatie en bestuur

Vrienden van de Olifant wordt geleid door 3 bestuursleden: voorzitter Rob Faber, secretaris Inge Lenior en algemeen bestuurslid Kim Nathalia. Inge Lenior begeleidt het team van medewerkers.

Met een klein bevlogen team wordt er vol passie gewerkt aan het realiseren van onze missie en doelstelling. Op ons secretariaat in Hoofddorp werken de voorzitter en secretaris samen met een team van 3 medewerkers. Naast het dagelijkse team zetten vrijwilligers zich in voor het maken en corrigeren van teksten voor de nieuwsbrieven en de tijdschriften 'de Olifant' en 'de Olifant Junior'.

Als bestuur zijn we blij met de tomeloze inzet van onze medewerkers en vrijwilligers. Maar zonder onze achterban kan het werk niet gedaan worden. We zijn hen dan ook dankbaar voor alle financiële steun. De Vrienden, de achterban van peetouders, beschermers, askari's ziekenhuishelpers en donateurs, zijn immers het hart van de organisatie. We werken donateur-gericht en zijn sinds 2022 aangesloten bij Stichting Donateursbelangen.

Vrienden van de Olifant is erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling en is aangesloten bij het wereldwijde samenwerkingsverband Spieces Survival Network SSN.

Vrienden zijn het hart van de organisatie

Algemeen Nut Beogende Instelling ANBI

SSN SPECIES SURVIVAL NETWORK

Donateurs Belangen

Vooruitblik naar 2025

Volgend jaar vieren we ons 30-jarig Jubileum. Zoals voorgaande jaren zullen we ook dit jaar ons uiterste best doen om Vrienden te werven, waardoor we zoveel mogelijk voor de projecten kunnen betekenen. Bij mogelijke noodsituaties zetten we alles op alles om financiele ondersteuning te kunnen bieden.

- We zullen op een creatieve wijze kijken naar het werven van nieuwe peetouders.
- We gaan verder met het verbeteren van onze website.
- We gaan het jeugd-lidmaatschap vernieuwen.

Maar zoals dikwijls gebeurd, hebben we de situaties niet in de hand. We moeten ons op de hoogste prioriteiten focussen en onze plannen mogelijk aanpassen. En nieuwe plannen zo goed mogelijk afronden.

Ideeën...
Plannen...
Doen!

Financieel overzicht

Inkomsten en bestedingen

Inkomsten	
Bijdragen Vrienden *	€ 283.411
Giften	€ 132.370
Artikelverkoop	€ 12.522
Nalatenschap	€ 1.650
Loterij	€ 3.287
Abonnementen tijdschrift	€ 5.383
Diversen	€ 215
Totale inkomsten	**€ 438.838**

Bestedingen	
Doelstelling Projecten	€ 293.283
Doelstelling Voorlichting	€ 29.798
Secretariaatskosten *	€ 46.613
Personeelkosten	€ 54.950
Accountant- en bankkosten	€ 8.128
Totale bestedingen	**€ 432.772**
Geld over	
Inkomsten min bestedingen	€ 6.066

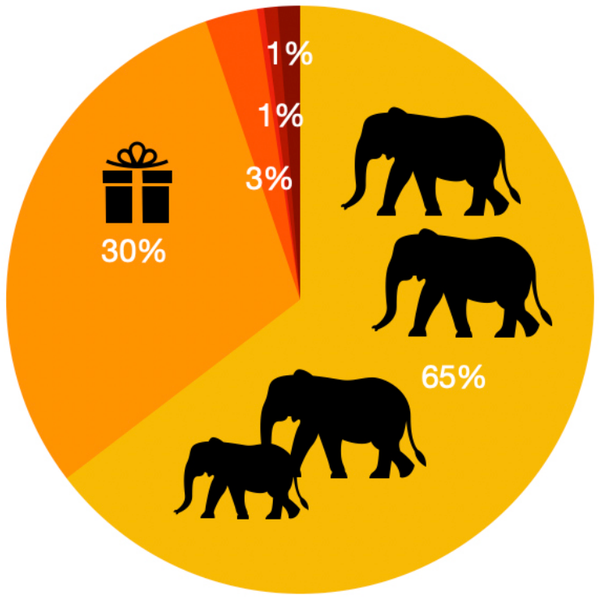

- Bijdragen Vrienden
- Giften
- Artikelverkoop
- Nalatenschap
- Loterij
- Abonnementen tijdschrift

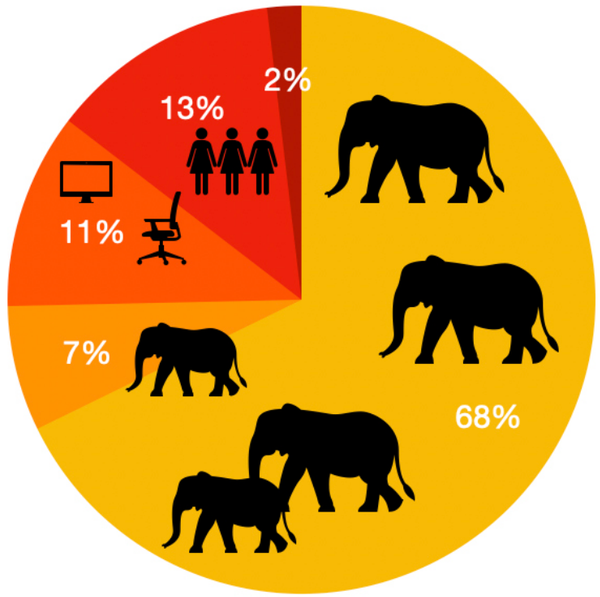

- Doelstelling Projecten
- Doelstelling Voorlichting
- Secretariaatskosten
- Personeelkosten
- Accountant- en bankkosten

Er is 75% naar de doelstelling gegaan

We sterven ernaar dat zoveel mogelijk van de inkomsten naar de doelstelling gaat.

* De secretariaatskosten worden gemaakt om alle bijdragen binnen te krijgen, alsmede de Vrienden van de nodige informatie te voorzien.

* Vrienden bestaan uit Peetouders, Beschermers, Askari's en Ziekenhuishelpers.